

➔ PETEFÉSZEKRÁK TÁJÉKOZTATÓ

Mi is az a petefészekrák?

Az ENGAGe ezzel a tájékoztatóval a nőgyógyászati daganatos megbetegedésekre hívja fel a figyelmet, segítve ezáltal a helyi szervezetek munkáját, így a Mályavirág Alapítványét is.

- A petefészekrák miatt több Nőt veszítünk el, mint a női szaporítószerv bármely más daganatos megbetegedése miatt.¹
Nagyon fontos a petefészekrák korai diagnózisa, mert az öt éves túlélési arány jelentősen csökken, ha a diagnózis késői.²
- A petefészekrák kialakulásának veszélye megemelkedik olyan nők körében, akiknél specifikus örökölt genetikai elváltozások vannak jelen. A BRCA mutációt hordozó nők megközelítőleg **40%**-nál alakul ki petefészekrák, miközben az átlag női lakosság (akik a génelváltozást nem hordozzák) **1.4%**a veszélyeztetett.³

“Évente 42.700 nőt veszítünk el petefészekrák miatt Európában.⁴ Sajnos ezidáig semmilyen szűrőprogram nem bizonyult hatékonynak a petefészekrák kiszűrésében.”

“A petefészekrák tünetei nem jellegzetesek, és más, kevésbé komoly állapotokhoz is köthetők.⁵ Emiatt gyakran előrehaladott stádiumban fedezik fel, amikor a túlélési arány sokkal alacsonyabb.² Azonban az ajánlott kezelési módok meghatározása (műtét, kemoterápia, biológiai terápia) és ezek megfelelő kombinálása az elmúlt 35 évben segített meghosszabbítani az ötéves túlélési arányokat.⁶”

Az ENGAGe az európai, nőgyógyászati daganatokkal foglalkozó betegszervezetek szövetsége, elsődleges fókusza a petefészek-, endometrium-, méhnyak-, szeméremtestrák. Az ENGAGe-et az ESGO, a Nőgyógyászati Daganatok Európai Társasága hozta létre 2012-ben.

References:

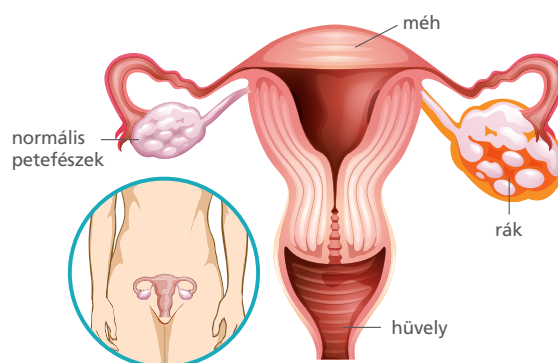
1. Permuth-Wey J, Sellers TA. Epidemiology of ovarian cancer. Methods Mol Biol. 2009;472:413-37. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/19107446>. Last Accessed 26 August 2014.
2. Cancer Research UK. Ovarian cancer survival statistics. <http://www.cancerresearchuk.org/cancer-info/cancerstats/types/ovary/survival/ovarian-cancer-survival-statistics>. Last Accessed 21 August 2014
3. National Cancer Institute. BRCA1 and BRCA2: cancer risk and genetic testing. <http://www.cancer.gov/cancertopics/factsheet/Risk/BRCA>. Last accessed: 6 August 2014
4. Cancer Research UK. Ovarian cancer mortality statistics. <http://www.cancerresearchuk.org/cancer-info/cancerstats/types/ovary/mortality/>. Last Accessed 4 September 2014
5. Cancer Research UK. Ovarian cancer symptoms. <http://www.cancerresearchuk.org/cancer-info/cancerstats/types/ovary/mortality/>. Last Accessed 4 September 2014
6. NIH Cancer Stat Facts: ovarian cancer, 2014

PETEFÉSZEKRAK

Mi a petefészekrák?

A petefészekrák egy komoly, életet veszélyeztető betegség, ami világszerte a hetedik leggyakrabban diagnosztizált betegség a nőknél.¹ Európában a petefészekrák a hatodik leggyakoribb rákos megbetegedés a nők körében, 2012-ben 65 ezer Nőnél diagnosztizálták.²

A petefészekrák miatti magas halálozási arány oka az, hogy a betegséget gyakran már csak előrehaladott stádiumban fedezik fel, amikor már a betegnek csekélyek a túlélési esélyei.

Melyek a petefészekrák stádiumai?

A rák stádiuma mutatja meg az orvosnak, hogy a tumor mekkorára nőtt, és hogy adott-e már áttéteket. Egy 1-től 4-ig terjedő besorolási rendszert fejlesztettek ki a petefészekrák stádiumainak meghatározására.³

Első stádium:

A tumor csak a petefészekben van jelen.

Második stádium:

A tumor túllépte a petefészek külső rétegét és a csípőcsontok által határolt területen, a kismedencében nő tovább.

Harmadik stádium:

A tumor elterjedt a hasüregben is.

Negyedik stádium:

A tumor a többi szervre is áttért, távolabb a petefészekektől, pl. máj vagy tüdő.

Melyek a petefészekrák tünetei?

A petefészekrák tünetei lehetnek:⁴

- Tartós kismedencei- és hasi fájdalom
- Megnövekedett haskörfogat /tartós puffadás (nem múló)
- Evési nehézségek és gyors teltségérzet
- Megnövekedett vizelési inger és/vagy gyakoriság

Mivel a petefészekrák tünetei nem specifikusak és más állapotokra is jellemzőek, pl. irritabilis bél szindróma (IBS), a betegek kb. 60 százalékát már csak akkor diagnosztizálják, amikor a rák már előrehaladott stádiumban van (harmadik vagy negyedik stádium), ezzel jelentősen csökkentve a sikeres kezelés esélyét.⁵

A magas kockázatú "serous carcinoma" (savóhártyás) a petefészekrák leggyakoribb formája. A petefészekrák 70 százaléka serous amely a legagresszívabb forma, de szintén a legérzékenyebb a kezelésre.⁶ A harmadik és negyedik stádiumú petefészekrák-esetek 90 százaléka magas kockázatú "serous carcinoma".

Melyek a petefészekrák rizikófaktorai?

Számos tényező hatással van a petefészekrák kialakulásának kockázatára, pl. életkor, életmód, szülések száma és családi halmozódás. A petefészekrák kialakulásának kockázata jóval magasabb bizonyos öröklött genetikai elváltozásokkal rendelkező nők esetében, mint például mutációk a BRCA1 és BRCA2 génekben,⁸ vagy egyéb genetikai elváltozások esetében. Ezek növelik a petefészekrák kialakulásának kockázatát, de szintén növelik a kemoterápiára való érzékenységet platina összetevőkre vagy egyéb ágensekre, melyek ezeket az elváltozásokat célozzák. Az átlag lakosság esetében a nők 1,4 százalékát fogják petefészekrákkal diagnosztizálni¹⁰, miközben a genetikai mutációk a petefészekrákok 20 százalékáért felelősek.⁷

Hogyan diagnosztizálják a petefészekrákot?

Jelenleg nincs megbízható szűrési módszer a petefészekrák felismerésére, és a tüneteknek gyakran nem tulajdonítanak jelentőséget. Néhány vizsgálat elvégezhető a petefészekrák diagnosztizálására, pl. vérvizsgálat CA125-re (néhány petefészekdaganat által termelt protein), és képalkotó vizsgálatok pl. ultrahang, MR, CT.⁸ A végső diagnózist a gyanús elváltozásokból vett szövetminta elemzése hozza meg.

Hogyan kezelik a petefészekrákot?

Jelentős igény mutatkozik a petefészekrák új kezelési módjaira, mivel a harmadik és negyedik stádiumú esetek 70 százalékában a tumor hajlamos kiújulni a kezdeti javulás után. A műtét és a kemoterápia az alapvető kezelési lehetőségek. Általánosságban, a petefészek, a petevezeték és a hashártya daganatait azonos módon kezelik. Protokollokat fogalmaztak meg a legmegfelelőbb műtéti és kemoterápiás kezelésekre, az évek során végzett nagyszabású klinikai tanulmányok eredményei alapján. Ezek alkalmazása nagymértékben javíthatja az eredményeket – a nőgyógyászati onkológiai központok ezeket használják. Új kezelési formákat vizsgáltak, különös képpen a magas kockázatú „serous carcinoma” esetében úgy, mint antiangiogenetikumokat, például a bevacizumab, PARP-inhibitorok, mint a niraparib, olaparib és rucaparib, melyek a BRCA mutációs petefészekrákokat célozzák. A genetikai vizsgálatok ezért fontosak a páciens kezelésének meghatározásában és a családi halmozódás felismerésében is a kockázat csökkentésére.⁹

További információk:

- Mályvavirág Alapítvány: www.malyvavirag.hu; www.petefeszekrakrol.hu
- www.noidaganatok.hu
- Cancer Research UK. Ovarian Cancer: www.cancerresearchuk.org/cancer-help/type/ovarian-cancer/
- Target Ovarian Cancer: www.targetovariancancer.org.uk
- Ovacome: www.ovacome.org.uk/
- European Cancer Observatory: <http://eu-cancer.iarc.fr>
- EUROcare: www.eurocare.it
- ENGAGE: <http://esgo.org/ENGAGE>
- Women's silent cancers - The state of gynaecological cancers in Europe. Updated September 2013: <http://esgo.org/ENGAGE/Pages/resources.aspx>
- ENGAGE network members: <http://esgo.org/ENGAGE/Pages/NetworkMembers.aspx>
- ESGO: <http://esgo.org>

References:

1. WHO Globocan 2012. Population Fact Sheet. http://globocan.iarc.fr/Pages/fact_sheets_population.aspx. Last accessed: 20 August 2014.
2. Ferlay J, et al. Eur J Cancer 2013;49:1374-403
3. Cancer Research UK. Stages of ovarian cancer. <http://www.cancerresearchuk.org/cancer-help/type/ovarian-cancer/treatment/stages-of-ovarian-cancer>. Last Accessed 20 August 2014.
4. Cancer Research UK. Ovarian cancer symptoms. <http://www.cancerresearchuk.org/cancer-help/type/ovarian-cancer/about/ovarian-cancer-symptoms>. Last Accessed 20 August 2014.
5. Cancer Research UK. Ovarian cancer survival statistics. <http://www.cancerresearchuk.org/cancer-info/cancerstats/types/ovary/survival/ovarian-cancer-survival-statistics>. Last Accessed 21 August 2014
6. Mc Cluggage WG et al. Data set for reporting of ovary, fallopian tube and primary peritoneal carcinoma: recommendations from the ICCR Modern Pathol 2015; 28:1101-1122.
7. The Cancer Genome Atlas Research Network: Integrated genomic analysis of ovarian carcinoma - Nature 2011; 474:609-615.
8. Cancer Research UK. Ovarian cancer tests. <http://www.cancerresearchuk.org/cancer-help/type/ovarian-cancer/diagnosis/ovarian-cancer-tests>. Last Accessed 20 August 2014.
9. National Cancer Institute. BRCA1 and BRCA2: cancer risk and genetic testing. <http://www.cancer.gov/cancertopics/factsheet/Risk/BRCA>. Last accessed: 6 August 2014

*Az ENGAGE köszönetét fejezi ki a Vezetői Csoport tagjai számára,
az elhivatottságukért, a munkájukért, amellyel segítettek
a kiadványok frissítésében.*

*Az ENGAGE őszinte háláját szeretné kifejezni a Mályvavirág Alapítványnak
(Az ENGAGE tagjának) azért, hogy ezt a tájékoztatót magyar nyelvre lefor-
dította és dr. Novák Zoltán klinikusnak a kiadvány lektorálásáért.*

Contact info:

www.malyvavirag.hu
www.noidaganatok.hu
www.mehnyakrakrol.hu
www.petefeszekrakrol.hu
 Youtube: Mályvavirág Alapítvány
 Instagram: Mályvavirág/Mallowflower
[Facebook.com/malyvavirag](https://www.facebook.com/malyvavirag)
Info@malyvavirag.hu

Contact info ENGAGE

Webpage: <https://engage.esgo.org/>
 Contact: engage@esgo.org
 Facebook: <https://www.facebook.com/groups/155472521534076/about/>